

NEGORA

KOLUMNI Elokuu 2012

Julkisuus voi olla luottamuksen surma tai ainakin turpaanveto

Työmarkkinakentällä näyttää olevan varsin vaikea toimia niin, ettei vaarantaisi osapuolten välistä luottamusta. Järjestöjen melko yleinen tapa tulla julkisuuteen ongelmiensa kanssa on provokatorista ja herättää heti epäilyksen salatuista tarkoituspäristä. Erityisen vahingollista ja nöyryyttävää on se, jos vastapuoli lukee asioista vasta lehdestä. Hyvät neuvottelusuhteet edellyttäisivät luottamuksellisia keskusteluja ja yhteistä ulostuloa.

Teknologiategollisuus ry nosti perjantaina 24.8. esille alansa ongelmia, jotka olivat syntyneet vähitellen heikentyneen taloustilanteen vaikutuksesta. Järjestö ilmoitti aloittavansa keskustelut sopimuskumppaneidensa kanssa tilanteen vaikutuksista syksyn palkkaneuvotteluihin. Tähän järjestöllä oli tietenkin oikeus, mutta päätellen keskusliittojen, ammattiliittojen ja yksittäisten työpaikkojen reaktioista pelin avaus eli neuvottelupyynnö tuli yllättäen ilman esivalmisteluja. Epämääräinen uhkaus työpaikkojen vähentämisestä vielä kiihdytti mieliä. Järjestöt ovat tunnetusti välillä herkkänahkaisia. Olikohan keskusteluhaluus tarkistettu etukäteen?

Raamisopimuksessa on lauseke *"Mikäli keskusjärjestöt yhdessä arvioivat, että talouden kehitys poikkeaa erittäin merkittävästi sopimuksen tekohetkellä (13.10.2011) arvioidusta, voivat ne suositella alakohtaisten sopimusten irtisanomista."*

Alakohtaisissa sopimuksissa (esim. Metalli) todetaan aluksi sama mikä raamisopimuksessakin, mutta irtisanomisesta ei sanota mitään. Sen sijaan osapuolet lupaavat neuvotella ja sopia huonontuneen taloustilanteen vaikutuksista palkankorotuksiin ja sopimuksen voimassaoloon.

Kun Teknologiategollisuuden johtajat EK:n säästyksellä toimivat vastoin sopimusta, jonka mukaan keskusjärjestöjen olisi ensin yhdessä pitänyt arvioida taloustilannetta, ei ole ihme että kuultiin hämmästyneitä ja ärtyneitä puheenvuoroja. Helsingin Sanomatkin nosti edellä mainituista syistä pääkirjoitusotsikoksi *"Työmarkkinoilla tarvitaan lisää luottamusta"* (25.8.). Julkisuuteen tulo tällä tavalla ei ollut osapuolten luottamusta vahvistava toimi. Tämän näki selvästi myös Aamu-TV:ssä, jossa SAK:n puheenjohtaja Lauri Lyly ja EK:n toimitusjohtaja Mikko Pulkkinen istuivat kuin puujumalat katsomatta toisiinsa.

Neuvottelut taloustilanteesta olisi siis pitänyt käydä ensin keskusjärjestöjen välillä ja seurata sitten niissä keskusteluissa otettuja yhteisiä kantoja liittotasolla. Keskustelut käytiin nyt kuitenkin

suoraan liittotasolla. Keskustelujen tulos oli, että solmittu sopimus jatkuu entisellään eikä mitään muuteta (29.8.).

Joku voisi sanoa, että "saivartelua" tai "myrsky vesilasissa". Näin voi sanoa, mutta olennaista on, että yhdessä solmitun sopimuksen menettelytapoja ei noudatettu: sanat ja teot eivät vastanneet toisiaan. Ymmärrettävästi syntyi ajatuksia, voiko sopimukseen jatkossa luottaa tai eikö sovituilla menettelytavoilla ole merkitystä.

Ulkopuolinen ei voi varmuudella sanoa, mikä tarkoitus oli Teknologiateollisuuden yksipuolisella ulostulolla, kun ongelmista olisi voinut keskustella keskusjärjestöjen välillä, kuten oli sovittu, ja kuitenkin päätyä samaan lopputulokseen. Asiahan oli sinänsä todellinen ja varmasti kaikkia osapuolia huolestuttava.

Spekulaattorit ja selvännäijät ovat löytäneet Teknologiateollisuuden menettelylle lukuisia piilotarkoituksia:

- palkansaajakeskusjärjestöjen roolin väheksyminen ohittamalla ne vastapuolena,
- työntekijöiden ja luottamusmiesten säilyttäminen syksyn paikallisia neuvotteluja ajatellen,
- raamiratkaisun kyseenalaistaminen ja toive saada jatkossa vain alakohtaisia sopimuksia,
- profiilin nosto omien jäsenten silmissä,
- oman leirin sisäinen nokittelu: paikan näyttäminen EK:lle, omalle keskusjärjestölle.

Eihän näistä kätkeyistä tavoitteista tietenkään mikään pidä paikkaansa. Luultavasti oli vain kyse varomattomasta veneen keikautuksesta.

Palataanpa kysymykseen luottamuksesta. Luottamus vahvistuu, kun tehdään niin kuin sovitaan. Luottamus vahvistuu, kun ei tehdä yksipuolisia irtiottoja julkisuudessa. Luottamus vahvistuu, kun ei liioitella, uhkailla eikä pelotella, vaikka tulevaisuus näyttäisikin synkältä. Luottamus vahvistuu, kun selvitetään yhdessä faktat ja toimitaan muutenkin yhteisillä pelisäännöillä. Luottamus vahvistuu pienistä teoista.

Eero Heimolinna
neuvotteluvalmentaja

PS. jos haluat tietää enemmän ja syvällisemmin po. aiheista, Negora Oy tietää ja kertoo mielellään.

www.negora.fi

eero.heimolinna@gmail.com

040-5041875